

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Resolucija V. banovinske skupščine

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani je na svoji V. redni banovinski skupščini dne 11. in 12. julija 1935 v Ljubljani po vsestranski in temeljiti razpravi o vseh vprašanjih, zadevajajočih šolo in stan, sprejela sledečo

RESOLUCIJO:

Vzdrževanje narodnih šol.

Skrb Učiteljskega združenja je v prvi vrsti posvečena narodni šoli, ki preživlja zlasti danes težke čase ekonomske krize.

Zidanje novih, prostornih in zdravih šolskih zgradb je docela prestalo. Otroci so prišli prebiti velik del dneva v prenatrpanih razredih, kar ne zmanjšuje le uspehov, marveč vpliva škodljivo na zdravje otrok in učitelja.

Ze itak skromni proračuni krajevnih šolskih odborov se z znižanjem in črtanjem proračunskih postavk še znižujejo in se tudi tako pod skrajno mejo znižani proračuni ne realizirajo povsod. Učiteljsvo opozarja vse merodajne kroge na težko stanje narodne šole in prosi, da se posveča vsa pozornost zidanju potrebnih novih šolskih zgradb. Banovina in država naj pomagata z izdatnejšimi podporami zlasti v siromašnejših krajih. Za vzdrževanje narodnih šol naj se predvidijo zadostna sredstva v šolskih proračunih, ki naj jih nadzorno oblastvo v celoti odobrava. Krajevnim šolskim odborom je treba zagotoviti redno nakazovanje proračunskih dvanajstin. Le ako bo imela potrebna materialna sredstva in se bodo prenatrpani razredi razbremenili, bo mogla slediti narodna šola zahtevam časa in v polni meri ustrezati kulturnim potrebam naroda.

Monopol šolskih zvezkov.

Uvedba monopola na šolske zvezke se je pokazala v praksi za kvarno in tudi ne ustreza zahtevam sodobne metodike. Zvezke je treba plačevati v naprej in je zato tudi nabava močno otežena, ter radi tega trpi pouk. Učiteljsvo dravske banovine zato ponavlja svojo opetovano izraženo željo, naj se monopol na šolske zvezke ukine.

Učne knjige narodnih šol.

Razpis na učne knjige na narodnih šolah ne upošteva učnega principa na teh šolah in določa poleg tega celo vrsto knjig za predmete, za katere se v dravski banovini doslej niso uporabljale. Razpis je izšel poleg tega prej, predno so preizkušeni novi učni načrti. Ker predvideva razpis celo vrsto novih realističnih učnih knjig zato monopol tudi ne znači niti pocenitve, marveč občutno podražitev študija, kar bodo zlasti težko občutili oni sloji, ki že danes jedva zmajujejo stroške za šolanje otrok. Zato prosimo, da ministrstvo prosvete izvajanje razpisa odloži, dokler se ne prilagodi zakon o učnih knjigah potrebam narodne šole in naroda.

Učni načrti.

Naša narodna šola še nima stalnega učnega načrta in programa. Novi učni načrt in program, ki naj bi stopil po odločbi ministrstva prosvete v veljavo 1. septembra 1935 je že v delni praktični preizkušnji pokazal svoje hibe. Ker so potrebne za ozirom na to v tem učnem načrtu in programu korekture, prosimo, da odloži ministrstvo prosvete uvedbo učnega načrta in programa toliko časa, da se nedostatki popravijo in da se definitivno reši tudi vprašanje novih učnih knjig.

Ločitev prosvete od politične uprave.

Šolstvo je temelj vsega narodnega kulturnega razvoja. Razvijati se more le pod strokovnim vodstvom. Zato naj se loči šolstvo od politične uprave. Vse šolstvo po banovinah naj bo podrejeno banovinskemu prosvetnim direktorijem, odvisnim le od ministrstva prosvete, a na srezih naj bi bili administrativni prosvetni inspektorati podrejeni prosvetnim direktorijem. V tem smislu naj se reorganizira tudi šolski nadzor.

Reforma učiteljske izobrazbe.

Z ozirom na vedno večje zahteve, ki jih stavlja na učitelja delo v šoli in med narodom, je potrebno, da se prične resno razmišljati o reformi učiteljske izobrazbe. Ta mora biti tako poglobljena, da se učitelj lahko popolnoma vživi v notranje bistvo svojega poklica in prispeva k poglobitvi in izpopolnitvi psiholoških in pedagoških vprašanj tudi v znanstvenem pogledu. Učiteljsvo se izrekta zato za popolno akademsko izobrazbo. Dokler se to ne zgodi, naj se učiteljsvo strokovno izobrazuje na dvehletnih pedagoških akademijah, za vstop v te pa naj bo pogoj dovršena popolna srednja šola.

Učiteljski praktični izpiti.

Pravilnik o učiteljskih praktičnih izpiti ne odgovarja zahtevam in namenu. Iz tega ozira je potrebna reforma tega pravilnika, kar je pokazala tudi praksa.

Javno izvenšolsko delo učiteljstva.

Učiteljsvo se javno udeležuje v toliki meri, kakor noben drug stan. To delo vrši z največjo požrtvovalnostjo in v največjih razmerah. Izven šole se ne udeležuje le radi

dolžnosti, ki mu jih nalaga zakon, marveč tudi iz idealnih pobud in to kljub temu, da mu je prinašalo čisto ravno izvenšolsko delo razočaranje namesto priznanja. Nemogoče pa je vzdržati sedanjih pritiskov glede izvenšolskega dela in žrtve učiteljstva. Radi izvenšolskega udeleževanja nikdar ne sme trpeti učiteljevo delo v šoli. To vprašanje je treba nujno urediti.

Stalnost učiteljstva.

Učiteljsvo zlasti težko občuti izgubo stalnosti. Ta izguba ne zadeva le učiteljskega stanu, marveč ravno tako narodno šolo, ki more ustvarjati trajne uspehe le tedaj, ako je učitelju zagotovljeno daljše bivanje v kraju. Stalnost učitelja na mestu je potrebna zato tudi s čisto šolskega in narodno prosvetnega stališča, kar je najosnovnejši predpogoj za napredek šole in uspešno prosvetno delo med narodom. Učiteljsvo zato upa, da bodo odločujoči krogi upravičenost njegovih teženj po vrnitvi tako stalnosti v službi, kakor na službenem mestu.

Razpis službenih mest.

Učiteljsvo zelo težko občuti, da se letos niso razpisala službena mesta. Dosedanji način razpisa in oddaje službenih mest je pokazal v praksi vse svoje senčne strani za šolo in šolsko delo. Zato je potrebno, da se zadevne določbe zakona izpremenijo in naj se v bodoče prazna službena mesta mesečno razpisujejo in se sproti oddajajo, premestitve pa se izvedejo o velikih počitnicah. Temeljni princip pa mora biti, da se brez razpisa ne odda nobeno mesto.

Postavitve brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Skupščina z zadovoljstvom pozdravlja dejstvo novih postavitve, ne samo ker se je s tem znatno zmanjšala brezposelnost med učiteljsvom temveč tudi zato, ker so šole in razredi, ki so bili brez učitelja dobili učno moč in mladina potrebne učitelje. Skupščina z zadovoljstvom pozdravlja te ukrepe oblasti in zastopnikov naroda.

Premestitve in odpusti učiteljstva iz službe.

V zadnjem času so se izvršile v državi premestitve in odpusti učiteljstva iz službe. S tem je bila močno prizadeta šola prav ob koncu šolskega dela in tudi učiteljsvo. Prizadeti pa so tudi člani glavne uprave. Skupščina pričakuje, da bo tudi ministrstvo prosvete popravilo te slučaje, kakor so to storila druga ministrstva ter bo odpuščene učitelje vrnila v službo, premeščene na stara mesta, z vodstvom združenja pa v službenem pogledu vzpostavilo prejšnje stanje. Interes šolskega in izvenšolskega dela nujno zahtevata revizijo zakona o narodnih šolah v pogledu nameščanja in premeščanja učiteljstva.

Slabi disciplinski predpisi.

Disciplinski predpisi zakona o narodnih šolah so pomanjkljivi in neprimerni. Skupščina prosi, da se ti predpisi razveljavijo in se uzakonijo tudi za učiteljsvo moderni disciplinski predpisi uradniškega zakona. To je potrebno tem bolj, ker more učitelj z uspehom vršiti svoje težke naloge v in izven šole le tedaj, ako se čuti osebno varnega in dovoljno zaščitenega pred neosnovanimi obtožbami. Uveljavljanje novih disciplinskih predpisov je poleg stalnosti najnujnejša zahteva učiteljskega stanu.

Uredba o znižanju draginskih doklad.

Dohodki državnih uradnikov in upokojencev so danes tako nizki, da je nad 90% poročenih drž. uradnikov naravnost prisiljenih s svojo plačo pomagati pri vzdrževanju družine. Uredbe o redukciji drag. doklad poročenim drž. nameščencem so materialno in moralno najtežje zadele baš najnižje državne uslužbenke ter upokojence in odločno nasprotujejo načelu, naj bosta mož in žena v službi enakopravna tako v dolžnostih, kakor v pravicah. Skupščina zato prosi, da se te uredbe in ostale na osnovi § 64. finančnega zakona za leto 1934/35. izdane odločbe, zadevajoče prejemke državnih uslužbenecv ukinejo.

Pravne in materialne izgube učiteljstva.

V teku zadnjih let je izgubilo učiteljsvo mnogo najvažnejših pravic. Te izgube niso zadele le stanu, marveč istočasno tudi narodno šolo. Izgubilo je svojo stalnost, poročene učitelje draginske doklade in stanarino, ki jim je bila zagotovljena z zakonom. Stanarina bi pripadala tudi učiteljem pri banskih upravah in pri ministrstvu, učiteljem v sreskih prosvetnih pisarnah in onim, ki so dodeljeni meščanskim šolam. Učitelji vojaki so izgubili vojna leta in so zaostali v napredovanju. Učiteljem v službi bivših verskih avtonomij, občinskih narodnih šol in nacionalnih šol družbe C. M. se oспорavajo službena leta prebita na teh šolah, ki so imele izrazito nacionalni značaj. Učiteljicam ženskih ročnih del še danes ni urejen položaj po § 182. zakona o narodnih šolah. Z izpremembo § 51 in § 113 tega zakona sta šola in šolsko delo težko prizadeta. Šolski upravitelji so izgubili svoje zvanje, kontraktualni učitelji

in učitelji dnevnica pa izgubljajo leta kontraktualne, oziroma dnevničarske službe, tako za napredovanje, kakor za penzijo. Ukinjen je § 87/4 zakona o narodnih šolah, ki je predvideval za učiteljice matere posebne ugodnosti za upokojeitev. Zaradi teh izgub trpi učiteljsvo materialno in moralno, oškodovana pa je tudi narodna šola. Zato pričakujemo na vseh odločujočih mestih polno uvidenost in prosimo, da se uvažujejo predlogi, ki jih bo predložilo učiteljsvo združenje za novi finančni zakon.

PROIZVOD: „UNION“ ZAGREB.

Splošne vesti

GLAVNA SKUPŠČINA JUU

Glavni odbor JUU je sklenil na svoji seji 17. junija, da bo letošnja glavna skupščina 22., 23. in 24. avgusta v Sarajevu. Na dnevnem redu bodo važna vprašanja in razprave tičeče se našega šolstva in narodne prosvete. Na vseh banovinskih skupščinah sekcij JUU in tudi na glavni skupščini se bode razpravljalo o aktualnem vprašanju: »Reforma učiteljske izobrazbe in reforma praktičnega učiteljskega izpita v Jugoslaviji«.

V svrhu kulturno prosvetnega delovanja JUU so bili glavnemu odboru predloženi osnutki pravil za ustanovitev Pedagoške biblioteke JUU, Mladinske matice za izdajanje mladinskih knjig, osnutek za izdajanje roditeljskega časopisa v dosegu tesnejših zvez med šolo in domom ter projekt za pedagoške ekskurzije članov JUU.

V pogledu socialne pomoči in socialnega zavarovanja sta predložena skupščini projekt pravilnika za upravljanje »Socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« in načrt za ustanovitev »Učiteljske samopomoči«.

Da se doseže notranja okrepitev Udruženja so bili predloženi skupščinam osnutki novih pravil, poslovnika za skupščine in načrt stanovskih razsodišč.

Na glavni skupščini pridejo v razpravo vsi omenjeni osnutki skupno s sklepi banovinskih skupščin.

Število članstva v naši organizaciji je letos naraslo na 20.000 včlanjenih učiteljev in učiteljic.

— **Obračun sekcije priobčimo** po možnosti v prihodnji številki. Zaradi tarifnega gibanja grafičnega delavstva namreč ne more tiskarna poslovati v polnem obsegu in zato ga v tej številki nismo mogli priobčiti.

— **Zahvala.** Po posredovanju g. predsednika Gangla mi je naklonila Učiteljska tiskarna 20 mladinskih knjig za otroke naših izseljencev v imenu katerih se omenjenemu gospodu iskreno zahvaljujem. Jankovič Jank, izselj. učitelj v Franciji.

— **Vsem voditeljicam in učiteljicam gospodinjsko nadaljevalnih šol.** Po sklepu delovnega občestva se vrši dne 15. avgusta t. l. ob 10. uri v zavodu »Vesna« v Mariboru sestanek učiteljic in voditeljic gospodinjsko nadaljevalnih šol. Sestanek bo brez referatov, le informativnega značaja. Na njem se bo razpravljalo o administraciji gospodinjsko nadaljevalnih šol, o ureditvi šolskega dela, o učnih pripomočkih itd. Vsa vprašanja, na katera želite odgovor na tem sestanku, je poslati tajnici Andreji Grum-Skuljevi, učiteljici, Brezovica pri Ljubljani do 10. avgusta. Sestanek se vrši na lastne stroške. — Odbor.

— **Jadransko-pomorska razstava na Ljubljanskem velesejmu.** Naša javnost je že poučena, da priredi Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani od 5. do 6. septembra na našem velesejmu veliko jadransko-pomorsko razstavo, ki obeta biti največja dosedaj v naši državi prirejenih. Obilico razstavnega gradiva dajo rade volje na razpolago oblasti, muzeji, privatniki itd. iz naših obmorskih krajev. Ker imajo mnogo primerne razstavne gradiva tudi privatniki v naši banovini, poziva Oblastni odbor Jadranske straže najljubše vse one, ki so v posesti takega gradiva, da ga pisмено prijavijo vsaj do 24. t. m. Predmeti bodo vsi zavarovani in se za škodo ni bati. Dolžnost nas Slovenecv je, da tudi mi pripomoremo k čim popolnejši izvedbi razstave. V poštev prihaja gradivo, ki je v zvezi z našim morjem in obmorskim življenjem, zlasti slike morja, zgodovinski predmeti, noše, vezanine itd. — Jadranska razstava bo obsegala sledeče oddelke: 1. Društvo Jadranske straže. 2. Zgodovina. 3. Geografija. 4. Meteorologija. 5. Jarmstvo. 6. Prirodoslovje. 7. Folklor. 8. Numismatika. 9. Promet (Zveze z morjem itd.). 10. Tujski promet. 11. Vojna mornarica. 12. Gospodarstvo (trgovska mornarica, ribištvo, kmetijstvo, obrt in industrija itd.). 13. Razstava morskovodnih rib. 14. Sport. 15. Umetnostna razstava. — Cenjene prijave naj se pošljejo Oblastnemu odboru Jadranske straže v Ljubljani, Tyrševa cesta 1/IV.

— **Kerda Milan, učitelj, vsled bolezni v pokoji v Pobrežju pri Mariboru** je umrl v juniju v najlepši moški dobi in zapustil žalujočo mater, obupajočo ženo in solzno hčerko. Vsi znanec smo imeli dobrega tovariša radi, ker je bil zvest, značajan in vreden učitelj z vedno lubeznivim občevanjem. Rojen je bil 1894 v Češkoslovenskih Lipah, a njegove oče je služboval tudi na Primorskem. Pokojni Milan se je šolal na učiteljsku v Gorici. Po svetovni vojni je nastopil službo v svoji domači vasi na Vojerskem, kjer si je zopet dvignil svoj domok, ki je bil med vojno razdejan. Komaj se je uživel v svojo mlado srečo, je nevarno obolel, najbrže vsled vojnih posledic. Kmalu se je nekoliko opo-

mogel in se preselil v svobodno domovino, kamor so ga pregnali Italijani pod pretvezo, da je Čeh, ki nima ničesar iskati na svoji domači grudi. Zapustil je svoj krasni dom in nastopil je 1925 učiteljsko službo v Št. Vidu nad Ljubljano in pozneje zopet v Pobrežju, kjer ga je dohitela smrt. Iskal je zdravja povsod in tudi na Golniku. Vse zaman. Zapustiti je moral svojo družino, kateri izrekamo iskreno sožalje.

— **Tovarišem (icam) sreskega društva Dol. Lendava.** Na zborovanju 16. junija v Beltincih so vsi tovariši (ice), ki dolgujejo na zaostali članarini enoglasno ugodili moji prošnji, da poravnajo članarino do 1. julija. Zelo sem bil razočaran, ker so se odzvali le nekateri, kajti velika večina je pozabila na svojo dolžnost. Ponovno prosim vse zamudnike, naj mi ne otežkočajo dela in se zavadejo svoje stanovske dolžnosti. Ako imate nekateri položnic, jih lahko dobite pri vsaki pošti, vstavite le naslov našega društva in št. 13.165 in poravnajte članarino do 1. avgusta. Zaostankarji, ki se ne odzovejo temu vabilu bodo v smislu sklepa društvenega odbora predani odvetniku. — Blagajnik.

Naša gospodarska organizacija

— **Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja,** za učiteljsvo in njegovo siročad so darovala sreska društva JUU Split 500 Din, Zenica 140 Din, II. šolski srez mesta Beograd 500 Din, skupaj 1140 Din. Skupna nabrana vsota 59.465 Din.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠMARJU** pri Jelšah je imelo svoje zborovanje dne 15. junija 1935. ob 10. uri v Rogiški Slatini. Navzočih 41, t. j. 53 %.

Otvoril je zborovanje tov. Verk. V uvodnih besedah se je spominjal pok. tov. Simona Skrabla. Učiteljsvo je počastilo njegov spomin s trikratnim »Slavale«.

Sledila so poročila odsekov. Za šolsko-upravni in stanovsko-politični odtok je poročal tov. Prodan, za prosvetni tov. Podjavoršek, za gospodarsko-kmetijski in glasbeni tov. Logar. Po vsakem poročilu se je razvil krajši razgovor.

Nato so podali predloge za banovinsko učit. skupščino; tov. Verk, da se razpišejo vedno vsa prosta učit. mesta in da se učiteljem, ki so v disciplinski preiskavi da možnost zagovora odtokom uvede moderen disciplinski postopek; tov. Podjavoršek predlaga predlog prosvetnega odseka glede M. M., da naj se le-ta ozira na globljo nacionalno vzgojo ter vzgojo v kmetijski miselnosti. — Za delegate za banov. skupščino se določijo poleg predsednika tov. Perinova, nam. tov. Malešič; za glavno skupščino pa tov. Tomažič, nam. tov. Tomažičeva.

Sledilo je predavanje banovinskega zdravnika g. dr. Brabca o borbi proti jetiki z ozirom na učiteljsvo in šolo. Predavatelj je nagradilo učiteljsvo z odobravanjem.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da prispeva naše društvo za socialni fond 200 Din.

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVI MESTU** je zborovalo v torek 18. junija t. l. navzočih je bilo 42 članov t. j. 43.76%. Ob 8. uri so zasedali vsi odseki, ob 9. uri pa je tov. predsednik otvoril skupno zborovanje, s pozdravom na zborovalce.

Za vedno nas je zapustila naša dobra tovarišica Karolina Čuček-Kuchlerjeva iz Mirne peči, ki je bila ves čas zavedna članica našega društva. Navzoči počaste njen spomin.

V svojem situacijskem poročilu je tovariš predsednik poročal o deputaciji našega društva ob priliki obiska g. bana. Deputacija je iznesla g. banu vse pereče stanovske zadeve in ga prosila, da bi se pri reševanju učiteljskih vprašanj predvsem oziral na predloge naše sekcije JUU.

Prečital je okrožnico sekcije, v kateri nam sporoča, da je bila okrožnica s podpisom »Predsedstvo JUU«, v kateri se učiteljsvo poziva naj pri petomajskih volitvah voli in agitira za g. Karla Strbenka, nastavnika meščanske šole v Novem mestu, potvorba in mistifikacija. V vednost učiteljsvu, kakšnih sredstev se nekateri poslužujejo.

Dalje je opozoril na važnejše sklepe zborovanja društvenih predsednikov, ki jih je prinesel »Učiteljski tovariš«.